
Oświadczenie Estonii, Łotwy, Litwy i Polski w sprawie korzyści środowiskowych i klimatycznych wynikających z systematycznego wapnowania kwaśnych gleb rolniczych

Tartu, 31 października 2019 roku

Wprowadzenie

Produkcja rolna i użytkowanie gruntów ma wpływ na klimat. Jednocześnie rolnictwo jest jednym z sektorów najbardziej dotkniętych zmianami klimatycznymi. Unia Europejska (UE) sama określiła ambitne cele klimatyczne. Rolnictwo musi stanowić część rozwiązania i powinno przyczyniać się do osiągnięcia tych celów. Jednym z celów nowej Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) jest wzmocnienie dbałości o środowisko i działań w dziedzinie klimatu oraz przyczynienie się do realizacji unijnych celów środowiskowych i klimatycznych.

Korzyści środowiskowe i klimatyczne wynikające z systematycznego wapnowania kwaśnych gleb rolniczych

Sektor rolnictwa wykorzystuje 48% gruntów unijnych, a rolnicy, poprzez swoją działalność, nie tylko wpływają na zasoby naturalne gleby, wody i powietrza, ale także zapewniają istotne wychwytywanie dwutlenku węgla. Gleba stanowi największy zbiornik dwutlenku węgla w biosferze ziemskiej. Systemowe praktyki rolnicze w drodze wapnowania mogą zwiększyć zdolność gleb do magazynowania dwutlenku węgla i przyczynić się do łagodzenia zmian klimatu.

Z myślą o celu neutralności klimatycznej różne analizy wykazały ogromny potencjał wapnowania w zwiększaniu sekwestracji dwutlenku węgla w glebie. Istnieje silna korelacja między pH gleby i węglem organicznym. W obszarach, w których gleba jest kwaśna, zawartość węgla organicznego jest niższa. Analizy wykazują, że wzrost pH o 0,1 jednostki powoduje wzrost zawartości węgla średnio o około 0,02-0,3%.

Do wapnowania wykorzystuje się głównie wapień i wapień dolomitowy. Wykorzystanie popiołu umożliwiłoby ograniczenie emisji CO₂ z wapnowania, gdyż jest to głównie tlenek wapnia, który nie powoduje dodatkowych emisji.

Wapnowanie gleb rolniczych jest ważne dla przyczyniania się do łagodzenia zmian klimatu ze względu na zwiększenie sekwestracji węgla organicznego. Pomaga:

- zwiększyć zawartość i magazynowanie węgla organicznego;
- zachować i polepszyć strukturę i jakość gleby;
- zwiększyć aktywność mikroorganizmów i dżdżownic;
- poprawić stan wody i powietrza w glebie oraz zwiększyć żyzność gleby;
- zwiększyć absorpcję składników odżywczych;

Tłumaczenie robocze

- wnieść wkład do gospodarki o obiegu zamkniętym, pomagając w wykorzystaniu produktu ubocznego (np. popiołu).

Rola WPR

WPR powinna prowadzić do przejścia na bardziej zrównoważone i przyjazne dla klimatu rolnictwo. Aby to osiągnąć, ustanowiono szczególny cel w zakresie przyczyniania się do łagodzenia i dostosowania się do zmian klimatu. Rolą szczegółowych celów WPR jest przełożenie ogólnych celów WPR na bardziej konkretne priorytety i interwencje.

Nowy mechanizm realizacji WPR zapewnia Państwom Członkowskim znaczny potencjał i narzędzia, aby ustanowić ambitne cele i skoncentrować się na wynikach. Aby potencjał ten był w pełni realizowany, należy faktycznie uwzględnić różne okoliczności w różnych Państwach Członkowskich.

Dlatego też my, Ministrowie Rolnictwa Estonii, Łotwy, Litwy i Polski:

PODKREŚLAMY rolę rolnictwa w zrównoważonym użytkowaniu gleb w produkcji żywności i świadczeniu usług ekosystemowych;

UWZGLĘDNIAMY Cele Zrównoważonego Rozwoju ONZ i apele Komisji Europejskiej o neutralną klimatycznie Europę do 2050;

WYRAŻAMY potrzebę wdrożenia niezbędnych środków w celu zapewnienia maksymalnej sekwestracji dwutlenku węgla w glebie;

UZNAJEMY wapnowanie kwaśnych gleb rolniczych, przy użyciu określonych rodzajów substancji, za środek na rzecz środowiska i klimatu, który pomaga osiągnąć cele klimatyczne WPR w przyszłości, a tym samym **WNOSKUJEMY** do Komisji Europejskiej o to, aby wapnowanie uznać za kwalifikowalną praktykę w ramach programów na rzecz klimatu i środowiska (eko-programy) oraz zobowiązań środowiskowych, klimatycznych i innych zobowiązań w zakresie zarządzania;

Mart Järvik

Minister Spraw Wiejskich Estonii

Kaspars Gerhards

Minister Rolnictwa Łotwy

Andrius Palionis

Minister Rolnictwa Litwy

Jan Krzysztof Ardanowski

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Polski